

Concept Betoog AVRI

Voorzitter,

In mijn eerdere bijdrage heb ik al stilgestaan bij een stukje geschiedenis van het dossier Stortplaats en bij het in opdracht van de acht Raden uitgevoerde Raadsonderzoek. In deze bijdrage zal ik ingaan op het **oordeel van de PvdA** over de voorliggende situatie op basis van de bevindingen van de onderzoekers.

Laat ik er direct helder over zijn, **Voorzitter**: de PvdA Buren is van mening dat het Dagelijks Bestuur van de AVRI **zeer veel** te verwijten valt. Om die reden zal deze gemeenteraad een breed gedragen motie indienen om het oordeel dat wij vandaag uitspreken over het bestuurlijk functioneren **te onderstrepen**. Het is tijd om werken aan het **herstel van het (bestuurlijk) vertrouwen** naar zowel de Raden als de inwoners. Een voorwaarde daartoe is een wijziging van de samenstelling van het DB-AVRI.

Betekent dit dan dat de leden van het Algemeen Bestuur en bijvoorbeeld de 176 Raadsleden niets te verwijten valt? **Neen**, voorzitter; die conclusie zal de PvdA *niet* trekken. **Onze portefeuillehouder**, die tussentijds en middenin de toen al opkomende storm tot het AB toetrad heeft, ook blijkens het onderzoeksrapport, in grote lijnen gedaan wat onder de omstandigheden en met de hem beschikbare informatie van hem kon worden verlangd. Als Raden is er wel reden om het boetekleed aan te trekken: we hebben – in het rapport – voldoende stof tot nadenken gekregen. We zouden geen knip voor de neus waard zijn als we op basis van dit verworven inzicht nu niet overgaan tot vervolgstappen.

Daartoe zal ik een Tweede Motie indienen, ditmaal Raadsbreed, om in een Regionaal Debat van de acht Raden met name verder te spreken over de door de onderzoekers gepresenteerde (vier) **Lessen**, zodat we daarna eendrachtig kunnen toewerken naar de **noodzakelijke** aanpassingen.

Voorzitter,

Zoals gezegd startte het positie kiezen van de acht Raden begin november 2020. De meeste vragen die op 3 november 2020 in het interpellatiedebat in deze Raad voorlagen zijn nog steeds actueel en relevant:

1. **Wie gaat wat betalen: Gemeenten, Provincie, en/of Inwoners?**
2. **Verantwoording: hoe en wanneer gaan wij, als Regio, lessen trekken uit dit dossier?**

De eerste vraag, wie de rekening zal betalen, werden recent weer zeer actueel door uitlatingen van de **DB Voorzitter** in een Raadsinformatiebijeenkomst op 6 oktober jl. Hierin werd tenminste **de indruk** gewekt dat, als het aan **dit DB** ligt, de rekening van € 10 miljoen deels door onze inwoners kan worden betaald. Ik heb reden om aan te nemen dat niet alle leden van het AB hier ook zo over denken. Hetgeen inmiddels ook is gebleken: gister werd bekend dat het DB heeft alsnog voorstelt de afvalstoffenheffing met € 5,00 **minder** te laten stijgen. Het eerder opgelaten **'proefballonetje'** (want zo moet je het zien) is door veel Raadsleden terecht betiteld als een **politieke miskleun** van dit DB. Ik kom hier nog op terug.

De tweede vraag – welke **Lessen** MOETEN wij trekken – komt prominent terug in het deze zomer door Necker van Naem uitgebrachte onderzoeksrapport **"Storten en Tekorten."** Omdat niemand in de Regio uit is op wat in de politiek wel **'bijltjesdag'** wordt genoemd, is **kiest de PvdA ervoor** om te focussen op wat we hebben geleerd en wat beter kan. De PvdA is verheugd om te constateren dat, mede door een zo **concreet voorbeeld** als dit dossier stortplaats, de acht raden in de regio nu aan den lijve hebben kunnen ervaren hoe nuttig is het om als gemeenteraden meer samen en gecoördineerd op te trekken. Dit AVRI-dossier is een prachtig voorbeeld hoe we *meer* gebruik kunnen maken van de **Kracht van de Raden**.

Voorzitter,

Laat ik nu beginnen met het *piece de resistance* van dit onderzoeksrapport: de 9 conclusies. Het is niet nuttig, noch nodig om in mijn betoog de bevindingen in evenveel nuance uiteen te zetten als de onderzoekers reeds hebben gedaan. Ik beperk mij daarom tot enkele scherpe observaties en daarbij passende stevige uitspraken.

Conclusies

Voorzitter,

Voor de PvdA staan een tweetal conclusies centraal: **Conclusie 3** (“*Avri is te weinig politiek-bestuurlijk sensitief geweest*”) en **Conclusie 4** (“*De gemeenteraden en het AB zijn stap voor stap geïnformeerd over ontwikkelingen rondom de verlaging van de rekenrente via P&C documenten en platformbijeenkomsten, maar ook hierin heeft Avri te weinig politiek-bestuurlijke sensitiviteit laten zien*”).

Voor de PvdA zijn deze overigens nauw verbonden met **Les 1**: “*Besef dat hoe technisch een onderwerp ook is, er altijd een politieke component bestaat die ineens urgent kan worden.*” Het **niet** tijdig en adequaat inschatten van de **politiek-bestuurlijke component** is naar het oordeel van de PvdA ronduit **verwijtbaar**. De onderzoekers constateren terecht dat, *strikt genomen*, het informeren van AB en Raden in grote lijnen is gelopen zoals in het **GR Reglement** en de **P&C documenten** is voorgeschreven, maar de onderzoekers **impliceren** nadrukkelijk dat er voor het DB meer dan voldoende redenen was om hier gemotiveerd van af te wijken (en dus: om zich hier *niet achter te verschuilen*). Toch is dat precies wat gebeurt, zelfs tot aan de recente Bestuurlijke reactie AVRI aan toe, zoals ik dadelijk zal uiteenzetten.

Ook **Conclusie 8** (“*De rol van het AB is beperkt, in tegenstelling tot wat op basis van de GR Avri verwacht mag worden*”) en **Conclusie 9** (“*Gemeenteraden, colleges en ambtelijke organisaties van gemeenten zijn onvoldoende toegerust om adequaat tegenspel te bieden aan Avri*”) zijn in dit verband **heel relevant**.

Juist bij een **zo technisch** en weinig voorkomend dossier als de overdracht van een stortplaats en dan ook nog in combinatie met bijstelling van de rekenrente, rust op de AVRI de **zware verantwoordelijkheid** om alle actoren, van directie tot DB en AB maar zeker ook de Raden adequaat en tijdig te informeren. In **Jip en Janneke taal**. In alle **openheid**. Hetgeen De PvdA in het onderzoeksrapport meent aan te treffen is het tegenovergestelde: een **gesloten cultuur**. Waarbij uiterst relevante info **vooral** intern werd gedeeld.

Het term ‘**politiek-bestuurlijke sensitiviteit**’ is in deze context een opmerkelijk maar belangrijk gegeven. Dit wordt onderstreept door het feit dat de term in “**Storten en Tekorten**” liefst **13-maal** wordt gebruikt, zowel in relatie tot de ambtelijke organisatie van de AVRI (**inclusief** directeur) als (vooral) tot het DB.

Saillant is in dit kader bijvoorbeeld dat de ambtelijke organisatie al op 3 december 2019 over *politiek-bestuurlijk cruciale informatie* beschikte inzake de rentedaling en dit **wel zo urgent** werd geacht dat er intern **direct** iets mee is gedaan (namelijk: een *herberekening* van het doelvermogen (pagina 24)) maar het ‘lijkt’ dat de directeur en voorzitter hierover niet per ommegaande zijn verwittigd? *Erg opvallend*.

Op basis van het onderzoeksrapport kan hooguit worden ‘bevroed’ dat **de directeur** hierover (op enig moment) ook is geïnformeerd, hoewel dit in het rapport **formeel** pas wordt vastgesteld bij de oplevering van de **Position Paper** (die nota bene door de kennelijk wel politiek-bestuurlijke sensitieve) **accountant** werd **verlangd**. Inmiddels is het dan 6 april 2020 en zijn al **5 maanden** verstreken. Vijf maanden waarin het **AB op 13 februari 2020** nota bene is gevraagd een Kadernota vast te stellen waarin **WEL** gewag wordt gemaakt van de mogelijkheid “*dat de rekenrente naar beneden bijgesteld zal worden*” maar

waarbij de intern dan al bekende impact ('ruim € 9 miljoen') kennelijk **niet** met het AB wordt gedeeld. Dat zou, in alle openheid en detail, pas **na negen maanden** gebeuren: onbestaanbaar zegt de PvdA.

Uiteraard moet ik opletten dat ik niks **insinueer**, maar in mijn optiek is het **ondenkbaar** dat dezelfde ambtenaren die in december (*direct*) om extern advies vroegen, intern **niet** hebben geëscaleerd. Ook acht ik het onwaarschijnlijk dat diezelfde ambtenaren niet betrokken zouden zijn bij het opstellen van de Kadernota 2021 en met name de passage over de mogelijke verlaging van de rekenrente. En daarmee zeg ik impliciet dat de **directeur en voorzitter** kennis **hadden kunnen** zo niet **moeten hebben** van deze belangrijke feiten. En of ze hier nu kennis van hadden of het **daadwerkelijk niet hebben geweten**: ze zijn ieder voor zich en beiden **verantwoordelijk en aanspreekbaar** op het feit dat deze *politiek-bestuurlijk* cruciale informatie over de impact van de rentedaling, welke binnen de ambtelijke organisatie (breder dan bij een persoon), beschikbaar was **niet tijdig** kenbaar is geworden bij het voltallige (DB en) AB.

De onderzoekers noemen het niet voor niets "**opvallend**" dat "*in het position paper meermaals wordt aangegeven dat de provincie op de hoogte is van de grote financiële consequenties van de verlaging van de rekenrente voor Avri.*" Een cruciale observatie want **DAT is het ook**: het kan toch bijna niet zo zijn dat 'eigenwijze' ambtenaren dit soort zaken bilateraal met de Provincie hebben besproken, **zonder medeweten** van de voorzitter en/of directeur? En zelfs als dat zo zou zijn geweest: voorzitter en directeur hebben de *Position Paper* ongetwijfeld als eerste gelezen voor deze breder werd verspreid.

Voorzitter,

Ik zal mijn punt maken: uit het rapport "*Storten en Tekorten*" ontstaat een beeld van het handelen van **de belangrijkste spelers** dat als volgt kan worden getypeerd: '*ondanks de beschikking over relevante kritische informatie weigert men in te zien dat er voor de AVRI geen uitzondering zal worden gemaakt.*' In de sociale psychologie noemt men dit **GroupThink**: een groep mensen die "*overtuigd is van zijn eigen gelijk, ongeacht de feiten.*" Het gevolg, *historisch*, is niet adequaat handelen en in ieder geval het niet systematisch aandacht besteden aan alle relevante scenario's. Ik typeer dat als: '**bestuurlijk falen.**' De PvdA heeft hier grote, **zeer grote** moeite mee. Dat zal de PvdA vanavond ook duidelijk laten blijken.

Uit het rapport blijkt bijvoorbeeld **niet** dat dit DB, dat eerder geïnformeerd was en vaker bijeenkomt dan het AB, het kritisch vermogen heeft getoond om **door te vragen**, onderling en binnen de eigen AVRI-organisatie. Of te escaleren: noch richting het AB of de Raden, noch richting Provincie. Hierdoor is **kostbare tijd verloren gegaan**. Raden zijn uiteindelijk in een uitzichtloze positie geconfronteerd met een niet meer te vermijden of te beïnvloeden afloop. Het is precies dit handelen dat door de onderzoekers als **niet 'politiek-bestuurlijk sensitief'** wordt bestempeld. En daarover **mogen de Raden, Nee MOET** door de Raden geoordeeld worden. **Dit falen kost de samenleving onnodig € 10 miljoen.**

En dat middenin de Coronatijd waarbij **inwoners hun baan of omzet verliezen**, lonen niet of minimaal stijgen en de broekriem wordt aangehaald. En in die context wilde dit DB dan ook nog de afvalstoffenheffing met €5,00 **meer** verhogen dan strikt genomen noodzakelijk was? De PvdA is van mening dat we alles op alles moeten zetten om de rekening voor dit **bestuurlijk falen niet** bij de inwoner neer te leggen.

Voorzitter,

Wat de PvdA **echt** zorgen baart is de bij herhaling gebleken beperkte (bestuurlijke) zelfreflectie en vooral het 'eergevoel' van de **belangrijkste hoofdpersonen** in dit dossier. In plaats van dat de directie en dit DB van de AVRI het besef toont dat de Raden en daarmee de inwoners zijn opgezadeld met een levensgroot probleem, blijft men zichzelf **tot op de dag van vandaag verdedigen**.

Ik hecht eraan om dit te onderstrepen met twee saillante en veelzeggende voorbeelden:

1. Met de eerste wil ik **het beperkt politiek-bestuurlijk besef** onderstrepen. Dit op basis van de **Reactie feitencheck AVRI** naar aanleiding van pagina 24 van het onderzoeksrapport. De voorzitter en directeur kiezen hier een opvallende defensieve positie wanneer zij stellen dat: *“de provincie Zuid-Holland naar aanleiding van haar ALM-studie de rente [recent] nog heeft verhoogd [...] Kortom: niets wees op een rente verlaging.”* Voor iedere inwoner die aangesloten is bij een pensioenfonds of die een hypotheek heeft, is helder dat rentes **NIET** stijgen. Alleen al het **STARTEN** van het traject door de Provincie is een indicatie dat sprake is van een aanleiding en dat derhalve reëel **rekening moet worden gehouden** met een neerwaartse bijstelling, net zoals dat de vorige keer (in 2015) is gebeurd. Merk hierbij op dat het DB zelf, al op **4 december 2019**, aan het AB kenbaar heeft gemaakt dat sprake kan zijn van *“een mogelijke rentedaling.”* Vanaf dat moment was er een jaar om tot een draaiboek en scenario's te komen.
2. Een tweede schoolvoorbeeld van **het vooral reageren vanuit een verdedigende houding** is de Bestuurlijke reactie AVRI van 14 oktober jl. Het is veelzeggend dat vanaf het moment dat het concept-rapport door de onderzoekers voor de feitencheck aan de voorzitter en directeur is aangeboden, het **11 weken** heeft geduurd voordat er een formele bestuurlijke reactie was. Daarmee neemt het bestuur meer tijd dan de onderzoekers tot hun beschikking hadden. Enkele raden hebben om die reden de beraadslagingen over het rapport (meer dan eens) opgeschort.

Voorzitter,

Ik haal kort een tweetal zaken naar voren uit **de bestuurlijke reactie**:

Direct al op de **eerste pagina** wordt een quote uit het onderzoek aangehaald, kennelijk in een poging om steun te zoeken bij de conclusies van de onderzoekers. Helaas: **de quote is grotendeels uit de context gehaald**. Ik durf er dan ook mijn pet onder te verwerpen dat de onderzoekers het hier niet mee eens zouden zijn: het lijkt een poging om, direct al in de openingszinnen van de Bestuurlijke reactie, **al het ontvlambaar materiaal** uit het rapport onder het vloerkleed te vegen.

Op de **tweede pagina** wordt vervolgens getracht **een deel van de schuld** bij de Provincie te leggen. *Niet chique*. En als je dit dan doet in een Bestuurlijke reactie, heb dan ook **het fatsoen** om die reactie formeel ter kennis te geven aan de Provincie. Voor de goede orde, *toehoorders*: dat is **NIET** gebeurd.

Voorzitter,

De PvdA is van mening dat het tijd is te gaan werken aan het herstel van het (bestuurlijk) vertrouwen naar Raden en inwoners toe. Wij achten het noodzakelijk hiertoe de **samenstelling van het DB-Avri te wijzigen**. Voor de duidelijkheid: dit betekent – wat ons betreft – een ‘stoelendans’ **binnen** het AB. Uit dezelfde acht wethouders wordt een ander DB aangesteld. **Een nieuw gezicht, een nieuw geluid**.

De vraag van de PvdA is: als vanavond de Raden de vierde van de vijf AB-leden een opdracht geeft om de bestuurlijke samenstelling van het DB ter discussie te stellen, wachten de leden van het DB die discussie met hun collega's in het AB dan eerst nog af of accepteren zij vanavond al het oordeel van de Raadsleden en stellen zij hun positie per direct ter beschikking? Eric Henning van D66 vatte het op 13 oktober in de Raad van Tiel al treffend samen: *“Als mij dit was overkomen had ik de eer aan mezelf gehouden.”*

Die woorden wil ik graag onderstrepen. Als ik de voorzitter van dit DB was, zou ik daar, na ruim 3 maanden, niet nog een nachtje over hoeven te slapen: de feiten zijn immers sinds eind juli al bekend en die spreken voor zich. Het is nu zaak om te tonen waar dit ‘nadenken’ over de situatie toe heeft geleid.

Een opmerkelijk gegeven in dit verband is dat leden van het DB in de – openbaar mee te luisteren – bestuursvergadering van 14 oktober het aannemen van de Motie tot wijziging van de samenstelling van het DB door de **27 gekozen volksvertegenwoordigers** uit Tiel hebben getypeerd als *“onverantwoord.”*

De PvdA acht dit wederom een bewijs van een beperkt gevoel voor verhoudingen en het getuigt zeker niet van eerbied voor **27 democratisch gekozen collega-raadsleden**. Het is typisch **regentesk gedrag**.

“Als eerste reactie” op een vraag van Omroep Gelderland *“heeft voorzitter Joost Reus laten weten dat een wisseling van het dagelijks bestuur een mogelijkheid is, als het algemeen bestuur dat verlangt.”*

Voorzitter,

De PvdA wacht de reactie van het huidig DB geduldig af: **een man een man, een woord een woord**.

Lessen

Voorzitter,

Eerder heb ik het al aangehaald. **Les 1** staat voor de PvdA centraal: *“Besef dat hoe technisch een onderwerp ook is, er altijd een politieke component bestaat die ineens urgent kan worden.”*

Voor de PvdA geldt dat wij vanavond niet te ver vooruit willen blikken voor wat betreft de **Lessen**, maar deze bij voorkeur graag bespreken tijdens **het Regionale debat** over het rapport “Storten en Tekorten” waarvan de **griffierskring** op 19 oktober heeft besloten die alvast voor te bereiden. **Waarvoor dank**. Deze Raad zal zich **unaniem** scharen achter de Motie om met de 7 collega-Raden in overleg te gaan.

Ik wil wel graag korter dan hiervoor ingaan op het waarom **Les 1 zo belangrijk** is. Het is naar ons oordeel een boodschap aan **alle betrokken partijen**: de AVRI-organisatie, het AVRI-bestuur, de eigen ambtelijke organisatie in Buren, het college, de wethouder / portefeuillehouder, maar ook de Raad.

Het huidige **GR Reglement** en de wijze van verantwoorden in de **P&C documenten** stamt nog uit tijd van platte operationele uitvoeringstaken: **afval ophalen**. Een voorbeeld: de hele planning en control-cyclus is gebaseerd op uitvoering van een eenvoudige taak en het daarover **achteraf verantwoording** afleggen, zowel aan het AB als de acht gemeenteraden.

Dat past bij een **eenduidige, voorspelbare uitvoering van taken**. De AVRI is echter geen eenduidige organisatie meer, zoals ook de onderzoekers ons bij herhaling **inwrijven**. En de AVRI opereert in een enorm politiek krachtenveld. Niet alleen zijn er Haagse politieke ambities om tot minder restafval te komen, maar ook is er een sterk fluctuerende marktsituatie voor de te recyclen grondstoffen. Dit brengt forse risico's met zich mee die de AVRI **niet kan opvangen** en waarover de AVRI ook niet de **politiek-bestuurlijke** verantwoordelijkheid zou moeten willen dragen: het is een door en door **politieke zaak**.

De onderzoekers laten het regelmatig doorschemeren: daar waar een politieke dimensie opdoemt, moeten **tijdig politieke keuzes** worden gemaakt. Zulke keuzes zijn primair het domein van **de Raden**.

Het lijkt erop dat zowel Raden als AB maar **weinig hebben geleerd**, want bij het Omgekeerd inzamelen hebben we **ook** die afslag gemist. Ook toen kwamen de Raden veel te laat in positie en was er brede onvrede en verdeeldheid over de gebrekkige informatie en de beperkte mogelijkheid tot bijsturen.

Een Gemeenteraad is het hoogste orgaan van een gemeente. **De Raad is de Baas**. De Raad is niet een soort **OndernemingsRaad** die je, in het staartje van een traject, nog even formeel om **een adviesje** vraagt. Toch lijkt bij dit DB het besef maar matig door te dringen dat tijdig het oordeel van de Raden

moet worden gevraagd. Ook geeft men er weinig rekenschap van dat als zaken **niet goed lopen** de gemeenten met de gevolgen worden geconfronteerd, nu **€ 10 miljoen**. De **politiek-bestuurlijke sensitiviteit** bij de AVRI, directie en DB is beperkt.

Een exemplarisch voorbeeld is de realisatie van het zonnepark en de het plaatsen van de windmolens, hetgeen (die nu bij de overdracht van de stortplaats leiden tot een *“juridisch gecompliceerde situatie”*).

De PvdA Buren is stellig van mening dat, gelijk met het tijdig informeren over de effecten van de rentedaling aan de acht Raden, tenminste **een keuze** had moeten worden voorgelegd: *“Wilt U dat het AB alles op alles zet voor een overdracht van de stortplaats per ultimo 31 december 2020?”* (zodat de € 10 miljoen kon worden vermeden). In dat geval was de politieke verantwoordelijkheid, voor wat zich nu ontvouwt, daar belegd waar deze thuishoort: bij de **176 volksvertegenwoordiger** van de 8 Raden.

Dat dit NIET is gebeurd lijkt deels te verklaren doordat **in de beleving** van het DB deze weg kennelijk al was afgesloten. In het onderzoeksrapport wordt hierover opgetekend dat: *“het vervroegen van het overdrachtsmoment door juridische ingewikkeldheden **niet reëel wordt geacht.**”* Raden zijn hierover **nooit tijdig en openlijk** geïnformeerd: **dit probleem** kwam pas naar voren bij de behandeling in de Provinciale Staten. Het is overigens wel ditzelfde DB wat voor die juridisch ingewikkelde situatie heeft gezorgd, zonder dat Raden **ooit hebben ingestemd** met de keuze om een wind- en zonnepark te realiseren.

Wie gaat het betalen?

Voorzitter,

Laat ik, alvorens ik ga afronden, iets opmerken dat typerend is voor de hele gang van zaken en waar Raden zich **echt** eens over moeten uitspreken. Eind 2020 heeft koortsachtig overleg plaatsgehad tussen de Provincie en de acht bij de AVRI betrokken Gemeenten. Of laat ik het duidelijker stellen: met **de acht colleges**. Het resultaat is een deal die de Raden vooral van ‘horen zeggen kennen’ maar die nimmer in formele zin ter besluitvorming is voorgelegd aan de Raden. Zelfs niet voor **een zienswijze**.

In het interpellatiedebat van 3 november 2020 heb ik hiervoor al gewaarschuwd: *“De Gedeputeerde wordt [kennelijk] geacht te spreken met de portefeuillehouders en/of colleges van de acht deelnemende gemeenten. Als dat, **zonder voorafgaande afstemming met de Raad en zonder duidelijk mandaat**, gebeurt, ontstaat een bestuurlijk riskante situatie. Want zelfs als alle acht colleges tot eenzelfde redelijk vergelijk met de Provincie komen, kunnen de Raden eigenlijk alleen nog maar achteraf **JA of JA** zeggen: de enige optie is dan nog “door de zure **appel** heen bijten.”*

Het AVRI-bestuur handelt alsof ze **een volledig mandaat** van de Raden heeft. Die indruk wordt nog eens versterkt op basis van de Reactie feitencheck AVRI. De directeur en voorzitter stellen in dat document, in relatie tot pagina 12 van het onderzoeksrapport: *“De kaderstellende en controlerende rol ligt bij het AB. Gemeenteraden kunnen een zienswijze op begroting en jaarrekening indienen en via hun vertegenwoordiger in het AB invloed uitoefenen.”* De vraag is of de acht Raden **hier ook zo over denken**.

De PvdA acht het een buitengewoon vreemde voorstelling van zaken. Dit is een schoolvoorbeeld van de beperkte **politiek-bestuurlijke sensitiviteit** en het teruggrijpen op de letterlijke bepalingen van het GR Reglement en de P&C documenten. Ik kan niet anders dan concluderen dat de (kern)-boodschap van de onderzoekers **duidelijk niet** is overgekomen. Bij politiek-bestuurlijke zaken zou, al was het maar uit voorzichtigheid, ten zeerste moeten worden overwogen om Raden in gelegenheid te stellen iets te

vinden en zeker om **vervolgens** vanuit een helder mandaat te kunnen handelen als DB en AB. Zeker omdat het budgetrecht bij de Raad ligt. De acht Raden mogen nu vooral de scherven opruimen.

Voorzitter,

In het begin van mijn betoog ben ik al even ingegaan op de **€ 5,00** discussie. Maandag ontvingen Raadsleden een nieuwsbrief waarin sprake is van *“een structureel voordeel.”* In reactie hierop stelt het DB AVRI – naar het oordeel van de PvdA als gevolg van recente publiciteit – *“voor om **dit voordeel ten goede te laten komen aan de inwoners door de afvalstoffenheffing met € 9 te laten stijgen in plaats van met € 14.”**”*

Het is allemaal suikerzoet verpakt, maar in de kern staat hier eigenlijk dat inwoners nu kennelijk blij moeten zijn dat ze **‘minder meer’** gaan betalen? **Een politieke miskleun.** Want, **ondanks dat er beter wordt gescheiden** door inwoners van onze Regio, gaat de afvalstoffenheffing nog gewoon **omhoog.**

Politiek-bestuurlijk is er nog iets zeer opvallends: het DB kondigt het nieuws in zijn mailbericht aan als een **“Begrotingswijziging 2022.”** De gemiddelde lezer zal het ontgaan, maar hier staat precies datgene waartegen de Raadsleden in deze regio na 6 oktober te hoop liepen: in de primitieve **Begroting 2022** is dus gewoon gerekend met **de voorgenomen verhoging van € 14. Laat dat even indalen.** En het DB kiest nu eieren voor zijn geld en besluit met een **amendement** op de eigen voorgenomen begroting te komen. De PvdA krijgt het gevoel dat **Sinterklaas** dit jaar wel erg vroeg is gekomen: het DB AVRI is alvast begonnen met cadeautjes uitdelen. Helaas voor onze inwoners is het wel **een sigaar uit eigen doos.**

Voorzitter,

Ik ga nu toch echt afronden. Wat opvalt in het onderzoeksrapport is dat de AVRI in tal van opzichten een uitzonderingspositie inneemt. Binnen Gelderland en zelfs binnen Nederland zijn nog maar een beperkt aantal afvalverwerkers die **in de vorm van een Gemeenschappelijke Regeling** worden aangestuurd.

Uit het rapport blijkt dat vooral de grote, commerciële partijen, directe gesprekspartner zijn voor de Provincie. En die hebben niet alleen soms andere belangen dan de AVRI, ze kunnen ook minder goed het specifieke karakter van een GR overbrengen.

Eigenlijk ontstaat het beeld dat In Rivierenland kennelijk alles 50 jaar later gebeurt: we lijken hier de **lokale kruidenier** nog te koesteren, terwijl om ons heen louter Albert Heijn's en Jumbo's de toon zetten. Of, nog iets beeldender: wij lijken wel dat **Gallische dorpje** dat moedig tegenstand blijft bieden aan de Romeinse overheerser. Met het dossier stortplaats in het achterhoofd moeten we ons inmiddels weleens de vraag gaan stellen of dat wel houdbaar is nu we kennelijk **niet meer over Toverdrank** beschikken.

Voorzitter,

Het mag U bekend zijn: de PvdA is niet *a priori* voorstander van **‘vermarkten.’** Dat brengt immers niet louter voordelen. Maar terzelfdertijd geldt, zoals Johan Cruijff ons heeft geleerd: *‘Elk nadeel hep zijn voordeel.’* En nu wij moeten constateren dat wij zowel bij de overdracht van de stortplaats als met de rekenrente hebben laten zien de belangen van onze inwoners niet optimaal te kunnen bedienen, moet dit ons ook **tot nadenken stemmen.** Het laten uitvoeren van de afvalverwerking door een grote, commerciële partij, die vaker met dit bijltje hakt, een betere gesprekspartner is voor de Provincie maar die **ook zelf risicodragend** is, is in ieder geval een optie die de Gemeenteraden in Rivierenland als alternatief zouden moeten willen verkennen.

De PvdA wil dit graag inbrengen in het Regionale debat met de collega's van de zeven andere Raden.